

Eurydice

Better knowledge for better education policies

Νέα έκθεση του Δικτύου ΕΥΡΥΔΙΚΗ εξετάζει πώς τα ευρωπαϊκά εκπαιδευτικά συστήματα υποστηρίζουν την ψηφιακή εκπαίδευση

Πώς προετοιμάζουν τα ευρωπαϊκά εκπαιδευτικά συστήματα τους μαθητές και τους εκπαιδευτικούς για την ψηφιακή εποχή;

Οι ψηφιακές τεχνολογίες έχουν μετασχηματίσει τα εκπαιδευτικά συστήματα της Ευρώπης, αλλάζοντας τον τρόπο παροχής, πρόσβασης και οργάνωσης της μάθησης. Συνεπώς, τα εκπαιδευτικά συστήματα οφείλουν να εφοδιάζουν τους μαθητές με τις ψηφιακές δεξιότητες που απαιτούνται για τη μελέτη, τη διαβίωση και την εργασία σε μια κοινωνία που καθορίζεται από την τεχνολογία και εξελίσσεται ραγδαία, διασφαλίζοντας παράλληλα την αποτελεσματική, ασφαλή και χωρίς αποκλεισμούς ενσωμάτωση των ψηφιακών τεχνολογιών στη διδασκαλία.

Για την υποστήριξη της ανάπτυξης των ψηφιακών ικανοτήτων μαθητών και εκπαιδευτικών, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει δρομολογήσει πρωτοβουλίες πολιτικής, όπως το Σχέδιο Δράσης για την Ψηφιακή Εκπαίδευση (2021–2027), την Ανακοίνωση για την Ένωση Δεξιοτήτων και το Στρατηγικό Σχέδιο για την Εκπαίδευση STEM. Οι πρωτοβουλίες αυτές έχουν θέσει ως προτεραιότητα την ανάπτυξη οικοσυστημάτων ψηφιακής εκπαίδευσης, με στόχο την καλλιέργεια ψηφιακών δεξιοτήτων υψηλού επιπέδου μέσω μιας ψηφιακής εκπαίδευσης στην Ευρώπη που είναι προσβάσιμη και χωρίς αποκλεισμούς.

Οι τεχνολογικές εξελίξεις, όπως η τεχνητή νοημοσύνη (TN), οδήγησαν επίσης την Επιτροπή στην εισαγωγή της Πράξης για την Τεχνητή Νοημοσύνη (AI Act), καθώς και μιας δέσμης κατευθυντήριων γραμμών για την ψηφιακή εκπαίδευση, με σκοπό να βοηθηθούν οι εκπαιδευτικοί να χρησιμοποιούν την TN με ασφαλή, ηθικό και αποτελεσματικό τρόπο.

Το Δίκτυο ΕΥΡΥΔΙΚΗ εξετάζει πώς ανταποκρίνονται τα ευρωπαϊκά εκπαιδευτικά συστήματα στον ψηφιακό μετασχηματισμό

Παρά το πλαίσιο πολιτικής, εξακολουθούν να υφίστανται σημαντικά ερωτήματα. Διαθέτουν όλα τα σχολεία τις απαραίτητες προϋποθέσεις για την αποτελεσματική αξιοποίηση των ψηφιακών τεχνολογιών; Με ποιον τρόπο υποστηρίζουν τα εκπαιδευτικά συστήματα την ανάπτυξη ψηφιακών ικανοτήτων; Και είναι οι εκπαιδευτικοί επαρκώς προετοιμασμένοι για τη χρήση ψηφιακών τεχνολογιών στη διδασκαλία;

Η νέα έκθεση του Δικτύου ΕΥΡΥΔΙΚΗ με τίτλο «Ψηφιακή εκπαίδευση στο σχολείο στην Ευρώπη 2026: Γεφυρώνοντας τα χάσματα στην πρόσβαση, τη διδασκαλία και τη μάθηση», εξετάζει τον τρόπο ενσωμάτωσης των ψηφιακών τεχνολογιών - συμπεριλαμβανομένης της ΤΝ- στη σχολική εκπαίδευση, την προετοιμασία των εκπαιδευτικών, καθώς και τις προκλήσεις που αντιμετωπίζουν κατά την ενσωμάτωση των τεχνολογιών αυτών στη διδασκαλία και τη μάθηση. Εξετάζει επίσης κατά πόσον όλοι οι μαθητές έχουν ίσες ευκαιρίες για την απόκτηση ψηφιακών ικανοτήτων.

Αξιοποιώντας δεδομένα από 38 εκπαιδευτικά συστήματα του Δικτύου ΕΥΡΥΔΙΚΗ και 24 εκπαιδευτικά συστήματα που συμμετέχουν στην έρευνα ICILS 2023, η έκθεση εξετάζει κατά πόσον τα ευρωπαϊκά εκπαιδευτικά συστήματα εφοδιάζουν τους μαθητές με τις ψηφιακές δεξιότητες που απαιτούνται για να συμβαδίζουν με την τεχνολογική εξέλιξη και ενδυναμώνουν τους εκπαιδευτικούς ώστε να αξιοποιούν αποτελεσματικά τις νέες ψηφιακές ευκαιρίες.

Κυριότερα συμπεράσματα της έκθεσης:

1. Τα περισσότερα ευρωπαϊκά εκπαιδευτικά συστήματα διαθέτουν πλαίσια πολιτικής για την ψηφιακή εκπαίδευση, αλλά η εφαρμογή τους ποικίλλει

Τα περισσότερα ευρωπαϊκά εκπαιδευτικά συστήματα διαθέτουν πλαίσια πολιτικής που υποστηρίζουν τα βασικά στοιχεία της ψηφιακής εκπαίδευσης, όπως η συνδεσιμότητα στο διαδίκτυο, ο ψηφιακός εξοπλισμός, τα περιβάλλοντα λογισμικού, η διαλειτουργικότητα και η τεχνική υποστήριξη. Ωστόσο, η εφαρμογή διαφέρει μεταξύ των εκπαιδευτικών συστημάτων και τα σχολεία παρουσιάζουν διαφορές όσον αφορά τις υποδομές, την ενσωμάτωση της τεχνητής νοημοσύνης (ΤΝ), την πρόσβαση σε τεχνική υποστήριξη και τη διαθεσιμότητα προηγμένων ψηφιακών εργαλείων και περιβαλλόντων.

2. Αναμένεται όλο και περισσότερο από τα σχολεία να σχεδιάζουν την ψηφιακή εκπαίδευση, αλλά η αξιολόγηση υστερεί

Τα περισσότερα εκπαιδευτικά συστήματα υποστηρίζουν τα σχολεία στον σχεδιασμό του ψηφιακού τους μετασχηματισμού μέσω σχολικών ψηφιακών σχεδίων. Ωστόσο, μόνο μια μειοψηφία περιλαμβάνει συστηματικά την ψηφιακή εκπαίδευση στις διαδικασίες εξωτερικής ή εσωτερικής διασφάλισης ποιότητας, γεγονός που υποδηλώνει ότι η παρακολούθηση και η αξιολόγηση δεν έχουν συμβαδίσει με την ανάπτυξη της πολιτικής.

3. Η ψηφιακή ικανότητα καθίσταται βασική δεξιότητα που διδάσκεται σχεδόν σε όλα τα ευρωπαϊκά συστήματα κατώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης

Στα περισσότερα ευρωπαϊκά εκπαιδευτικά συστήματα, η ψηφιακή ικανότητα διδάσκεται στο πλαίσιο των εθνικών προγραμμάτων σπουδών της κατώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, ενώ περίπου τα τρία τέταρτα των συστημάτων προσφέρουν ειδικά μαθήματα που εστιάζουν στην ανάπτυξη ψηφιακών δεξιοτήτων.

Ο πιο διαδεδομένος τρόπος διδασκαλίας της ψηφιακής ικανότητας είναι η ενσωμάτωση της διδασκαλίας ψηφιακών δεξιοτήτων σε πολλά ή και σε όλα τα μαθήματα. Αυτή η διαθεματική προσέγγιση συμπληρώνεται από την παροχή ενός αυτοτελούς, ειδικού μαθήματος -το οποίο διδάσκεται σε περίπου τρία τέταρτα (29 από τα 38) των εκπαιδευτικών συστημάτων και είναι υποχρεωτικό για τους μαθητές στα 25 από αυτά τα συστήματα.

4. Η χρήση εθνικών ή τυποποιημένων τεστ για την ψηφιακή ικανότητα είναι σπάνια

Αν και οι ψηφιακές δεξιότητες θα πρέπει να αξιολογούνται, η έλλειψη εθνικών ή τυποποιημένων τεστ για τις ψηφιακές ικανότητες στην κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση σημαίνει ότι οι επιδόσεις των μαθητών στις ψηφιακές δεξιότητες δεν μπορούν να συγκριθούν εύκολα.

5. Το κοινωνικοοικονομικό υπόβαθρο του μαθητή επηρεάζει σημαντικά τις ψηφιακές του δεξιότητες και τις ευκαιρίες μάθησης εκτός σχολείου

Δεν έχουν όλοι οι μαθητές τις ίδιες ευκαιρίες ανάπτυξης ψηφιακών δεξιοτήτων, και οι μαθητές από μειονεκτούντα κοινωνικοοικονομικά περιβάλλοντα ενδέχεται να μην αποκτήσουν βασικές ψηφιακές δεξιότητες εάν αυτές δεν διδάσκονται ρητά στα σχολεία.

Οι μαθητές αυτοί είναι επίσης πιο πιθανό να αντιμετωπίσουν δυσκολίες στην εκτέλεση των εργασιών τους για το σπίτι λόγω κακής σύνδεσης στο διαδίκτυο ή περιορισμένης πρόσβασης σε συσκευές. Ωστόσο, οι περισσότερες ευρωπαϊκές χώρες διαθέτουν υποστηρικτικά μέτρα, όπως πλαίσια για τη στήριξη της συνδεσιμότητας στο διαδίκτυο στο σπίτι, προγράμματα δανεισμού συσκευών και οικονομική ενίσχυση.

6. Οι εκπαιδευτικοί χρειάζονται τις κατάλληλες συνθήκες για να χρησιμοποιούν ψηφιακές τεχνολογίες στη διδασκαλία με αυτοπεποίθηση και αποτελεσματικότητα

Οι ψηφιακές δεξιότητες ενσωματώνονται όλο και περισσότερο στα εθνικά πλαίσια ικανοτήτων για την αρχική εκπαίδευση των εκπαιδευτικών και τη συνεχιζόμενη επαγγελματική τους ανάπτυξη. Ωστόσο, εξακολουθούν να υφίστανται κενά στην επαγγελματική ανάπτυξη σε βασικούς τομείς, όπως η χρήση ψηφιακών τεχνολογιών για εξατομικευμένη μάθηση, οι πλατφόρμες οπτικού προγραμματισμού, η διαχείριση κοινωνικών ζητημάτων που προκύπτουν από την ψηφιακή επικοινωνία μεταξύ των μαθητών και η υποστήριξη της ικανότητας των μαθητών να αξιολογούν την αξιοπιστία των διαδικτυακών πληροφοριών. Τα κενά αυτά είναι ακόμη πιο εμφανή όσον αφορά τη χρήση της Τεχνητής Νοημοσύνης (ΤΝ) στη διδασκαλία και τη μάθηση. Η διασφάλιση της πρόσβασης των εκπαιδευτικών σε ουσιαστική συνεχιζόμενη επαγγελματική ανάπτυξη, αξιόπιστο εξοπλισμό και πόρους υψηλής ποιότητας, καθώς και στον απαραίτητο χρόνο και υποστήριξη, μπορεί να τους βοηθήσει να ενσωματώσουν τις

ψηφιακές τεχνολογίες στην πρακτική τους με μεγαλύτερη αυτοπεποίθηση και αποτελεσματικότητα.

7. Τα ευρωπαϊκά εκπαιδευτικά συστήματα αναπτύσσουν όλο και περισσότερο πλαίσια πολιτικής για την ΤΝ, αλλά η εφαρμογή βρίσκεται σε αρχικό στάδιο

Σχεδόν τα δύο τρίτα των εκπαιδευτικών συστημάτων αντιμετωπίζουν πλέον το ζήτημα της ΤΝ μέσω εθνικών στρατηγικών, κατευθυντήριων γραμμών ή πλαισίων πολιτικής που καλύπτουν την παιδαγωγική χρήση, τη δεοντολογία, την προστασία των δεδομένων και την υποστήριξη των εκπαιδευτικών. Ωστόσο, η πρόσβαση σε προηγμένες τεχνολογίες που σχετίζονται με την ΤΝ σε επίπεδο σχολικής μονάδας παραμένει άνιση, γεγονός που υποδηλώνει ότι η ανάπτυξη πολιτικής προχωρά ταχύτερα από την εφαρμογή της.

Πρόσβαση στην έκθεση

Κατεβάστε την έκθεση για μια επισκόπηση του τρόπου εφαρμογής της πολιτικής για την ψηφιακή εκπαίδευση στα 38 εκπαιδευτικά συστήματα του δικτύου Eurydice, καθώς και για αναλυτικά δεδομένα ICILS και βασικά συμπεράσματα τόσο για τους εκπαιδευτικούς όσο και για τους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής.

Κατεβάστε την έκθεση εδώ: <https://link.europa.eu/RbbfpK>